

Tarih: 20 Kasım 2017 - Sayı: 5

- İklim toprağı, toprak da iklimi değiştirir.
- Kömür kalesi dört bir taraftan darbe alıyor.... Kim yıkacak bu kaleyi?
- Medyada COP23'e Dair Yanlış Haberler
- Nedir bu Talanoa Diyalogu?

İklim toprağı, toprak da iklimi değiştirir

Özgül Erdemli Mutlu

UNFCCC COP23 sırasında, önceki senelere oranla, kardeş sözleşmesi UNCCD'nin ve toprak ile gıda güvenliği konularının daha fazla gündeme geldiğini gördük. UNFCCC, UNCCD ve CBD [1] olarak kısaltmalarını kullandığımız 3 Rio Sözleşmesi içinde küresel olarak en popüler ve en gündemde olan UNFCCC, diğer iki sözleşmeyi gölgede bırakmaya devam etse de hepsinin odaklandığı konuların birbirleriyle yaşamsal bağları olduğunu unutmamak gerek. Çünkü iklim değişikliği, çölleşme, arazi bozulumu, kuraklık ve biyolojik çeşitlilik sadece çevresel değil, sosyal ve ekonomik açıdan da birbiriyle yakından ilişkili konular.

Her ne kadar BM sözleşmeleri toplantılarında, üç sözleşmenin arasındaki sinerjinin geliştirilmesi gerektiği vurgusu yapılsa da, pratikte söz konusu sözleşmeler birbirleriyle entegre bir biçimde değil, ayrı çerçevede çalışıyor. Oysa, kullanılan göstergelerden, ülkelerin yaptığı raporlamalara, temel yapının uyumlaştırılması üç sözleşmeyle ilgili çalışmaların gerçekten de sinerji içinde

yürütülmesini sağlayacaktır. UNFCCC, UNCCD ve CBD'nin arasında sinerjinin nasıl daha iyi yaratılacağını BM sekretaryalarında çalışan uluslararası diplomatlara ve ulusal delegasyonlara bırakalım ve COP cephesinden güncel duruma kısaca bir göz atalım.

Uluslararası açıdan toprak ve iklim değişikliği konularının, son yıllarda biraz daha merkeze gelmeye başlamasında, BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin [2] ve UNCCD COP12 ile COP13'ün rolü olduğu söylenebilir. 2015 yılında tüm ülkelerce kabul edilen BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 13. 14. ve 15.si, iklim değişikliği, sudaki yaşam ve karasal yaşamla ilgili yapılması gerekenleri bir yörüngeye oturtma çabasıdır. 2015'te Ankara'da gerçekleşen UNCCD COP12 ile 2017 Ordos (Çin)'de gerçekleşen UNCCD COP13 müzakereleri ise toprak ve iklim değişikliği bağlantılarının delegasyonlar, bilim insanları ve akademisyenler tarafından irdelenmesi ve arazi bozulumu dengelenmesi (land degradation neutrality) konusunun COP kararlarına yansımaları açısından önemliydi.

Arazi bozulumunun dengelenmesinin, özellikle 2015'ten itibaren iklim değişikliği ile mücadele çerçevesinde hem azaltım hem de adaptasyon tedbiri olarak entegre edilmesi gerektiği karar alıcılar tarafından kabul edildi. UNCCD'ye taraf olan ülkeler, Eylül 2017'de Çin'de gerçekleşen zirvede arazi bozulumu dengelenmesi hedeflerini ulusal gündemlerine, politikalarına, yasalarına ve bütçelerine entegre edecekleri yönünde irade gösterdiler. Bu konunun, ulusal öncelikler içinde yer alması kadar, uluslararası çapta özel sektörün de yer alacağı şekilde mali destek boyutunu içermesi ile LDNF - Land Degredation Neutrality Fund (Arazi Bozulumu Dengelenmesi Fonu) kuruldu. Arazi bozulumu dengelenmesinin sadece kamunun değil, özel sektörün

ve STK'ların da işin içinde olduğu ulusal ve uluslararası çabalar ile koordine edilmesinin gerektiği ön plana çıktı.

Marakeş Ortaklığı kapsamında, COP23 içinde 10 Kasım 2017, "Tarım Aksiyon Günü" olarak gerçekleştirildi. FAO'nun organizasyonunda gerçekleştirilen etkinliklerin odağında iklim odaklı tarımsal çözümler vardı. O gün gerçekleşen toplantılar ve yan etkinliklerde tarım-iklim bağlantısına odaklanıldı, yeni çıkan raporların çıktıları paylaşıldı. Bireyler ve toplumlar için gıda güvenliği yaşamsal öneme sahipken, arazi varlıkları sonsuz değildir. İnsan kaynaklı arazi kullanımları sonucunda, tarım yapılan verimli topraklar, konut, sanayi, turizm gibi tarım dışı amaçlarla kullanılmakta ve bu yöndeki talepler de gün geçtikçe artmaktadır. Tarım arazileri üzerindeki bu tip baskılar yoğunlaşmış durumdayken, gıda güvenliği üzerindeki tehditlerin de çeşidi artmaktadır. 2050 yılına kadar dünya nüfusunun yaklaşık 10 milyar insana ulaşması bekleniyor. 2017 FAO Raporuna göre, ekonomik büyümenin makul seviyede gerçekleştiği bir senaryoda bu nüfus artışı tarımsal üretim talebini yüzde 50 civarında arttıracak. Aynı zamanda insanların büyük bir bölümü daha az tahıl tüketecek ve daha çok oranda et, meyve, sebze ve işlenmiş gıda tüketecek. Bu da doğal varlıklarımız üzerinde daha çok baskı yapılması, ormanların yok edilmesi, toprak aşınması ve sera gazı emisyonlarının artmasına yol açacak. Verimli tarım arazilerinin, gıda güvenliği ile yakın ilişkisinin ötesinde iklim değişikliğinin tarım ve gıdaya etkilerinin tartışılması açısından önceki COP'lara göre, Bonn'daki iklim zirvesinin daha kapsayıcı olduğunu söylemek mümkün.

Toprağın/arazinin bütüncül ve sürdürülebilir şekilde planlanması ve yönetilmesi artık uluslararası açıdan da zorunlu hale gelmiştir. Bu açıdan kısaca "sürdürülebilir arazi yönetimine" değinmekte fayda var. Sürdürülebilir arazi yönetimi, biyolojik, fiziksel, sosyal, kültürel ve ekonomik ihtiyaçlar ve değerleri içeren bütüncül bir bakış açısı ve bütüncül bir yönetim aracıdır. Sürdürülebilir arazi yönetimi (SAY) aslında 1992'de Rio Sözleşmesi'nde ekosistemi koruma için bütüncül çözüm olarak ortaya çıktıysa da, başarılı yerel-ulusal uygulamaların etkileri görüldükçe, SAY'ın önemi toprak uzmanlarının ötesinde, karar alıcılar tarafından da anlaşılmaya başlandı.

UNCCD COP13 ve UNFCCC COP23'te, bilim insanları ve STK temsilcilerinin katıldığı yan etkinliklerde topraktaki organik karbon tutulması ile ilgili çalışmalara atıfta bulunularak toprağın bir karbon havuzu rolü olduğu

hatırlatıldı. Ayrıca SAY'ın planlara entegre edilmesi gerekliliği ve arazi bozulumu dengelenmesi hedeflerinin tutturulmasının iklim değişikliği bağlamındaki rolüne dikkat çekildi. Toprak bozulumu, çölleşme ve kuraklıkla mücadele anlamında en önemli araç olduğunun kabul edilmesinin ötesinde SAY'ın iklim değişikliği ile mücadele edilmesi, biyolojik çeşitliliğin korunması, gıda güvenliği ve göç başta olmak üzere kırılgan toplulukların istikrarı ve güvenliği açısından kritik bir yöntem olduğu farklı panellerde etkili bir şekilde dile getirildi.

Katıldığım bir yan etkinlik sadece mekansal planlama ve eğitim odaklıydı. İklim değişikliğine uyum ve azaltım konusundaki çalışmalar genelde sektörlere yönelik yürütülürken, insan kaynaklı arazi kullanım değişikliğinin iklim değişikliği ile ilişkisi göz önünde bulundurulduğunda, sürdürülebilir mekansal planlamanın hem kentsel hem kırsal alanda bu ilişkiyi merkeze alacak şekilde yapılmasının gerekliliğine dikkat çekildi. Son olarak, İklim Ağı'nın 15 Kasım 2017'de düzenlediği panelde de katılımcılar UNFCCC ve UNCCD bağlamında toprak ve iklim değişikliğinin farklı boyutlarını tartıştılar. IPCC (Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli)'nin hazırlıklarına devam ettiği "Toprak ve İklim Değişikliği Özel Raporu", konunun teknik boyutları ve Türkiye'ye özel yaklaşımında tartışıldığı panelde ayrıca SAY'ın, arazi bozulumu dengelenmesinde nasıl kullanılabileceğine yönelik görüşler paylaşıldı.

İklim değişikliğinin etkilerini yaşamakta olduğumuz bu günlerde, iklim ve toprak arasındaki ilişkinin anlaşılması, hem iklim değişikliği ile mücadelede topraktan faydalanılması hem de gıda güvenliğimizin teminatı olan toprağın iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinden korunması açısından son derece önemli. COP23 sırasında UNFCCC'nin UNCCD ile kesişen alanlarının daha çok gündeme gelmesinin, gelecek COP'larda da devam etmesini ve yayınlanan yeni raporlar ile araştırmaların ülkelerin gündemine gelmesi umuduyla bir sonraki İklim Postası'na kadar takibe devam.

[1] UNFCCC: Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi

UNCCD: Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi
CBD: Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi

[2] BM üyeleri tarafından Eylül 2015'te kabul edilen 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi, yoksulluğu ortadan kaldırmak, gezegenimizi korumak ve tüm insanların barış ve refah içinde yaşamasını sağlamak için evresel eylem çağrısıdır: <http://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals.html>

Kömür kalesi dört bir taraftan darbe alıyor.... Kim yıkacak bu kaleyi?

Mustafa Özgür Berke

Artık herkesin malumu olduğu üzere kömür, iklim değişikliğine yıl açan seragazi emisyonlarının bir numaralı kaynağı. Küresel Karbon Projesi'nin yeni yayımladığı Küresel Karbon Bütçesi 2017 Raporu'na göre (raporun içeriği üzerine fikir edinmek için Arif Cem Gündoğan'ın İklim Postası'nın 4. sayısındaki yazısına göz atmak isteyebilirsiniz) 2016 yılı itibarıyla fosil yakıt ve çimento üretimi kaynaklı emisyonlarda aslan payı yüzde 40 ile kömürün [1].

Kömür, gerek tarihsel sorumluluğu, gerekse bugünkü payı nedeniyle iklim değişikliğiyle mücadele hedeflerine ulaşılması için öncelikle devreden çıkarılması / tasfiye edilmesi gereken fosil yakıt. Bilim insanlarına göre ortalama sıcaklık artışını 1,5 derecede sınırlama hedefi bir yana, 2 derece hedefine ulaşılması için bile bilinen rezervlerinin beşte dördünün yerin altında bırakılması gerekiyor. [2] (Kömürden çıkış ve 1,5 derece hedefi üzerine bir yazıyı ise Dr. Ümit Şahin'in kaleminden İklim Postası'nın 3. sayısında okumuştuk.)

Kömür karşıtı aktivizm yükseliyor.

Kömür, Bonn'daki iklim zirvesi boyunca da ana gündem maddelerinden birisi idi. 2 Kasım'da 2030'a kadar Avrupa'da kömüre dayalı elektrik üretiminin tarihe karışmasını hedefleyen Avrupa Kömürden Vazgeçiyor (Europe Beyond Coal) kampanyasının başladığı duyuruldu. ABD'deki kömür karşıtı hareketin ana destekçisi olan eski New York Belediye Başkanı Michael Bloomberg 9 Kasım'da yaptığı bir açıklama ile uluslararası çabalara katkı için 50 milyon ABD Doları tutarında destek

sözü verirken, ABD hükümeti tarafından düzenlenen -ve yaratıcı ismi ile bazı TÜBİTAK projelerini andıran- "İklim Değişikliğiyle Mücadelede Daha Temiz ve Verimli Fosil Yakıtlar ve Nükleer Enerji'nin Rolü" konulu bir yan etkinlik şarkılı ve alkışlı protestolar sonucunda kadük oldu. (<https://www.youtube.com/watch?v=CsCvwMRj4WE>).

Kömür sektöründe büyüme bekleyen taraf kalmadı.

Uluslararası Enerji Ajansı, zirve sırasında açıkladığı 2017 Dünya Enerji Görünümü Raporu'nda kömür tüketiminin özellikle Çin'in kömür talebinde 2013'te başlayan gerileme sonucunda bu yana düşüş göstermesi sonucunda kayda değer ölçüde atmayacağını ortaya koydu [3]. Enerji sektöründeki değişimin ille de çizgizel ya da tedrici olmayacağını, herhangi bir teknolojinin piyasa payında yaşanacak yüzde 10'luk bir düşüşün sismik etkilerinin olacağını savunan Carbon Tracker isimli düşünce kuruluşunun beklentileri ise farklı: Güneş enerjisi maliyetlerinde öngörülen düşüşün gerçekleşmesi halinde kömürün elektrik piyasalarındaki payı 2040'te yüzde 8'ü düşerken kömür 2050'de tamamiyle tasfiye olabilir.[4]

BENELUX kömürden çıkıyor, başkalarını da arkasından sürüklüyor:

Asıl bomba ise zirvenin sonuna yaklaşırken geldi. Aralarında Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Fransa, Portekiz, İtalya, Meksika, Kanada ve ABD'nin Vaşington eyaletinin de bulunduğu 25 ülke ve eyalet Kömürü Geride Bırakma İttifakı (Powering Past Coal Alliance) kömürden "geleneksel" elektrik üretiminin hızla devreden çıkarılmasını taahhüt eden bir bildiriye imza attılar.

Gerek hükümetlere, gerek iş dünyası gerekse diğer devlet dışı aktörlere (kentler, yerel yönetimler vb.) açık olan bu ittifakın katılımcıları "geleneksel" kömür santralleri devreden çıkarmayı, yeni kömür santrallerinin inşası karşısında moratoryum ilanını, elektrik ihtiyaçlarını kömür dışındaki kaynaklardan temin etmeyi ve politika

ile finansman kararlarını temiz enerjiye yönlendirmeyi taahhüt ettiler.

Söz konusu bildiri de “geleneksel” kömüre yapılan vurgu ile karbon tutma ve depolama (KTD / CCS) teknolojilerine sahip kömür santralleri kapsam dışı bırakıldığını belirtmek gerekiyor. Öte yandan, tüm çabalara rağmen KTD tesislerinin ekonomik olmaktan oldukça uzak olduğunun, uygulama ya da proje halinde olan KTD tesislerinin hemen hepsinin salt karbonun depolanması değil, geliştirilmiş petrol üretimi yöntemiyle petrol sahalarındaki verimliliğin artırılması, yani toprağın altından daha çok fosil yakıt çıkarılması amacıyla kullanıldığının [5] altını çizmek gerekiyor.

Kömürü Geride Bırakma İttifakı'nın mevcut üyelerine göz attığımızda aralarında Angola, Kosta Rika, İsviçre ve Fiji gibi kömürden neredeyse hiç elektrik üretmeyen; Avusturya, Meksika, Kanada gibi kömürden elektrik üretiminin toplamdaki payının yüzde 10 ya da daha düşük olduğu; ya da İtalya, İngiltere ve Hollanda gibi zamanında önemli ölçüde kömür kullanıp 2025 – 2030 döneminde kömürü elektrik piyasalarından tamamen çıkarmayı planlayan ülkelerin yer aldığını görüyoruz. Yapılan bir analize göre söz konusu ülkelerin küresel ölçekteki cari kömür tüketimindeki payları sadece yüzde 3. Öte yandan, katılımcı sayısını artırmayı hedefleyen ittifakın etkileri boyutlarından daha büyük olabilir.

Son darbeyi kim vuracak?

NBA'in son 20 yıldaki en başarılı, bir yandan da en az göz önündeki takımlarından San Antonio Spurs'ün soyunma odasının duvarlarını 1849-1914 yılları arasında yaşamış Danimarka doğumlu ABD'li gazeteci ve fotoğrafçı Jacob Riss'ten şu alıntı süslüyor: “Hiçbir şey fayda etmiyor gibi gözüktüğünde, üzerinde çalıştığı taşta belki de yüz kez üst üste vuran ancak küçük bir çatlak bile açamayan taş yontucuları izlerim. Yüz birinci darbede taş ikiye bölündüğünde bunun nedeni o sonuncu darbe değil, ondan önceki bütün darbelerdir.” [6]

Çin'in kömür tüketiminde başlayan ve devam etmesi öngörülen düşüş, güneş enerjisi başta olmak üzere yenilenebilir enerji teknolojilerinin maliyetinin kömürden daha düşük hale gelmesi, gerek uluslar gerekse uluslararası düzeylerde sivil toplum kuruluşlarının kampanyaları ve son olarak kömüre karşı duyurulan hükümetlerarası ittifak... Kömürün aldığı darbeler sıklaşıyor. Yüz birinci darbe kimden gelecek bilemiyorum. Ancak görünen köy kılavuz istemiyor. Enerjinin geleceği yenilenebilir kaynaklarda. Kömür üzerine en gerçekçi tartışmalar, kömürden çıkışın iklim değişikliğiyle mücadele hedeflerine ulaşabilmek için nasıl hızlandırılabilir, dönüşümden zarar görecektir emekçi kesimlerin ne gibi yeteneklerle donatılıp insana yararlı işlerle ne kadar çabuk buluşturulabileceği üzerine yapılacak tartışmalar olacak.

[1] Le Quéré, C., Andrew, R. M., Canadell, J. G., Sitch, S., Korsbakken, J. I., Peters, G. P., Manning, A et al. (2016) Global Carbon Budget 2016, Earth Syst. Sci. Data, 8, 605-649, 10.5194/essd-8-605-2016, 2016.

[2] McGlade, C., Ekins, P. (2015) The geographical distribution of fossil fuels unused when limiting global warming to 2 °C. Nature 517, 187-190

<https://www.nature.com/articles/nature14016>

[3] IEA, 2017. World Energy Outlook

<https://www.iea.org/weo2017/>

[4] Carbon Tracker Initiative, 2017. Expect the Unexpected The Disruptive Power of Low-carbon Technology

<http://www.carbontracker.org/wp-content/uploads/2017/02/Expect-the-Unexpected-CTI-Imperial.pdf>

[5] Uluslararası Enerji Ajansı, 2016. Tracking Clean Energy Progress.

<https://www.iea.org/publications/freepublications/publication/TrackingCleanEnergyProgress2016.pdf>

[6]

<https://www.nytimes.com/2014/06/17/sports/basketball/spurs-title-is-a-victory-for-persistence.html> (erişim tarihi 18 Kasım 2017)

Medyada COP23'e Dair Yanlış Haberler

Arif Cem Gündoğan

6-17 Kasım 2017 tarihlerinde Almanya'nın Bonn şehrinde Fiji Başkanlığında gerçekleştirilen iklim zirvesi, tam adı ile 23. Taraflar Konferansı (COP23), bazı ilerlemeler ve düşümler ile sonuçlandı. Zirvenin son gününe dair Türkiye basınında çıkan haberlere bakıldığında skandal olarak nitelendirilebilecek yanlışlar olduğu görülmekte. Kamuoyunun iklim değişikliği gibi kritik bir konuya dair uluslararası müzakereler hakkında doğru bilgi almasını engelleyici nitelikteki bu haberler Türk medyasında konuya yeterli özenin gösterilmediğine bir işaret olabilir.

Haberdeki kritik yanlışlar

[Habertürk](#)'te, [Cumhuriyet](#)'te, [Milliyet](#)'te, [Sputnik](#)'te ve daha pek çok mecrada yayımlanan ve aynı içeriğe sahip olduğu görülen haberlere göre "Almanya'da düzenlenen BM İklim Değişikliği Konferansı'nda Türkiye'nin gündeme getirdiği talepler kabul edilmeyince Türk heyeti rest çekerek geri döndü". Oysa Almanya'daki müzakerelerde Türkiye'nin talepleri önceki iki zirvede olduğu üzere [açık uçlu istişare süreci](#) ile yürütülmüş, bir sonuca varamadığı için zirve sonunda bu istişare süreçleri sonlandırılmıştı. Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki'den alıntılar ve "para kavgası" gibi gerçeklikten uzak başlıklar da içeren haberlere ilişkin ilgili basın mecralarının heyetin zirveyi terk ettiği bilgisini doğrudan Bakanlık yetkilileri tarafından mı yoksa başka bir kaynağa dayanarak mı aktardığı bilinmezliğini korurken söz konusu haberlerin kamuoyunu yanıltıcı etkisi haberler paylaşıldığı ve tezip yapılmadığı oranda artarak devam ediyor.

Ne olmuştu?

Zirvenin kapanış oturumunda aldığı son sözlerde Türkiye'nin taleplerine dair girişimlerin devam edeceğini diplomatik bir nezaketle aktaran Başmüzakereci Mehmet Emin Birpınar, tüm taraflara teşekkür etmiş, zirve bir problem olmadan sonlandırılmıştı. İstişare sürecini yürüten Alman Müsteşar Flasbarth'ın ve Türkiye Heyeti Başmüzakerecisi Mehmet Emin Birpınar'ın kapanış oturumundaki söz konusu konuşmaları Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekreteryası sayfasından da yayımlandı (06:15'ten itibaren dinleyebilirsiniz):

<https://unfccc.cloud.streamworld.de/webcast/cop-closing-plenary-part-ii-13th-meeting>

Nedir bu Talanoa Diyalogu?

Arif Cem Gündoğan

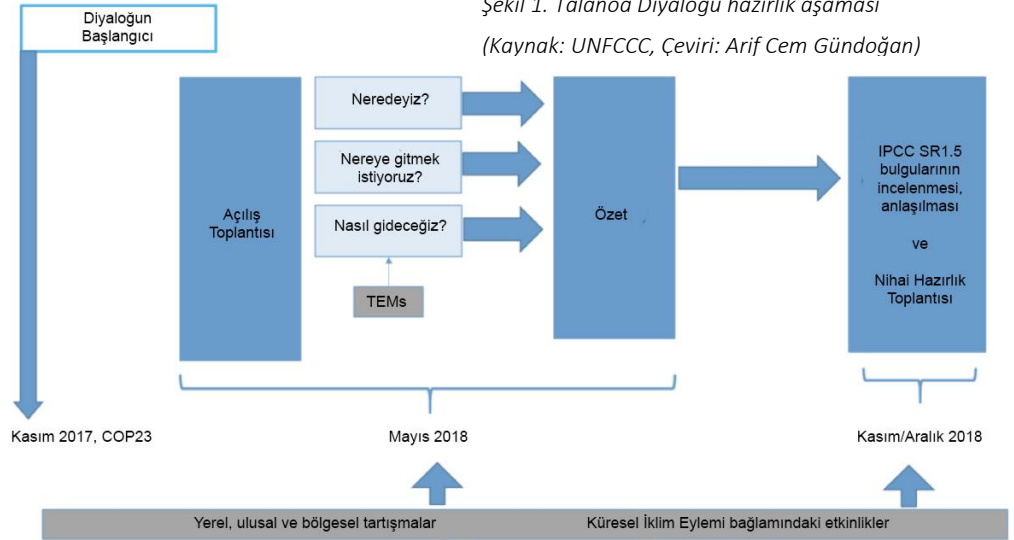
Bonn'da sona eren iklim zirvesinin en önemli çıktılarında birisi "Talanoa Diyalogu" oldu. Resmen yürürlüğe girmesinin ardından kuralları müzakere sürecinde yazılan Paris Anlaşması bağlamında taraf ülkelerin 2018 yılında iklim değişikliği ile mücadelede kaydettikleri ilerlemeleri ortaya koyabilmeleri için anlaşma kapsamında tanımlanmış olan "Kolaylaştırıcı Diyalog" Fiji Başkanlığında Bonn'da gerçekleştirilen zirvede ete kemiğe büründü. Küresel çaptaki bu mücadelenin elini yükseltmek için zaman oldukça dar gözüküyor. Fırsat penceresinden bakıldığında 2020 öncesinde taraf ülkelerin ne yaptığı 2030'a dek yapacaklarından çok daha kritik görülmekte. Tam da bu sebeple Paris Anlaşması kapsamında tanımlanmış olan ve tarafların ilerlemeleri gözden geçirebilecekleri kritik bir süreç ve tarih var. Kolaylaştırıcı Diyalog olarak adlandırılan bu aşama 2018 yılında o yıla dek ne aşama kaydedildiğinin muhasebesini yapmaya ve ülkelerin elini yükseltmelerine olanak tanıyacak bir süreç vadediyor. Bonn'da sona eren iklim zirvesi (nam-ı diğer 23. Taraflar Konferansı, COP23) işte bu sürecin adını koymayı ve onu detaylandırarak ete kemiğe büründürmeyi başardı. Peki COP23'ün sonuç kararı içerisinde ve ekinde detayları yer alan Talanoa Diyalogu özetle nedir?

Fiji Başkanlığının büyük etkisi ve taraf ülkelerin Fiji'nin geleneklerinden gelen ve özetle samimiyetle ve yapıcı bir diyalog kurmak anlamına gelen Talanoa kavramını benimsemesi ile beraber Talanoa Diyalogu adı verilen Kolaylaştırıcı Diyalog COP23 kararının ardından 2018 Ocak ayından başlamak üzere çerçevesi Bonn'da çizilmiş prensipler ve süreç üzerinden yürütülecek. "Neredeyiz, nereye gitmek istiyoruz ve oraya nasıl ulaşacağız?" sorularını kendine temel alan Talanoa Diyalogu Pasifik kültüründeki yapıcı istişare ve hikaye anlatıcılığı geleneğinden beslenerek ortaya bir dizi etkinlikten ziyade bir süreç koyulduğunu anlatıyor ve önümüzdeki yıl Kasım ayında Polonya'nın Katowice kentinde düzenlenecek iklim zirvesinde tüm tarafların iddia seviyelerini arttırabilmeleri adına bir tartışma ve paylaşım platformu sunmayı vadediyor. Katılımcılığı, dahil ediciliği ve şeffaflığı esas alacak olan süreç 2018 yılı boyunca devam edecek. Ayrıca bazı önemli rapor ve gelişmeler bu sürece doğrudan girdi olarak dahil edilecek. Bunlardan en önemlisi 2018 sonbaharında

paylaşılması beklenen Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) 1.5°C Özel Raporu (SR1.5) olacak. Ocak 2018'de resmen başlaması kararlaştırılan Talanoa Diyalogu hazırlık süreci yıl sonundaki politik aşamaya dek kadar devam edecek. Yerel, ulusal, bölgesel tartışmaların yürütüleceği ilk aşamalarda açılış toplantısının ardından bu tartışma ve edinilen katkılardan bir sentez oluşturulması; bu sentezin IPCC SR1.5 bulguları

Fiji Başkanlığının büyük etkisi ve taraf ülkelerin Fiji'nin geleneklerinden gelen ve özetle samimiyetle ve yapıcı bir diyalog kurmak anlamına gelen Talanoa kavramını benimsemesi ile beraber Talanoa Diyalogu adı verilen Kolaylaştırıcı Diyalog COP23 kararının ardından 2018 Ocak ayından başlamak üzere çerçevesi Bonn'da çizilmiş prensipler ve süreç üzerinden yürütülecek. "Neredeyiz, nereye gitmek istiyoruz ve oraya nasıl ulaşacağız?" sorularını kendine temel alan Talanoa Diyalogu Pasifik kültüründeki yapıcı istişare ve hikâye anlatıcılığı geleneğinden beslenerek

ortaya bir dizi etkinlikten ziyade bir süreç koyulduğunu anlatıyor ve önümüzdeki yıl Kasım ayında Polonya'nın Katowice kentinde düzenlenecek iklim zirvesinde tüm tarafların iddia seviyelerini arttırabilmeleri adına bir tartışma ve paylaşım platformu sunmayı vadediyor. Katılımcılığı, dâhil ediciliği ve şeffaflığı esas alacak olan süreç 2018 yılı boyunca devam edecek. Ayrıca bazı önemli rapor ve gelişmeler bu sürece doğrudan girdi olarak dâhil edilecek. Bunlardan en önemlisi 2018 sonbaharında paylaşılması beklenen Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) 1.5°C Özel Raporu (SR1.5) olacak. Ocak 2018'de resmen başlaması kararlaştırılan Talanoa

Diyalogu hazırlık süreci yıl sonundaki politik aşamaya dek kadar devam edecek. Yerel, ulusal, bölgesel tartışmaların yürütüleceği ilk aşamalarda açılış toplantısının ardından bu tartışma ve edinilen katkılardan bir sentez oluşturulması; bu sentezin IPCC SR1.5 bulguları süzgecinden geçirilip Polonya'daki zirvenin yüksek seviyeli oturumlarına dek pişirilecek (Şekil 1)

Bu hazırlık aşamasının ardından COP24'te politik aşamaya geçilerek benzer bir süreç en yüksek seviyede politik sahiplenme açısından da masaya yatırılmış; sürecin sonuçlarına dair rapor ve kararlar paylaşılacak (Şekil 2)

Not: Bu yazı iklimhaber.org'da yayımlanan yazının kısaltılmış versiyonudur.